

D o E P A K

Du PAK Doe PAK POPPENSPE(EL)MUSEUMKRUIELKRANT NUMMER 9 Doe PAK Du PAK

Een **dupák** (spreek uit: **do-pak**) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doodse stilte geschiedt, gaat het strekken en inkrimpen van de dupák razendsnel en met veel rumoer. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door de kop en het lijf heen en zit vast aan de houten heup. Het gat in de kop is iets wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwtjes gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhoutje. Door dit houtje op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lappen lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en voeten heen. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwieren zijn armen wijd uit.

Dooier

'n **DoE**dag, zou je daar zin in hebben? Weleens gedacht aan een (hernieuwd) bezoek aan het **Poppenspe(ell)-museum?** ●eren verven kun je bij ons niet en we geven ook geen kookles. Wel kun je een **Poppenspe(ell)-speur-en-doe-tocht** door het museum maken. Zo leer je de verschillende **poppenspeltechnieken** en ontmoet je de vrienden en vriendinnen van de oud-Hollandse Jan Klaassen.

Misschien wil je ook in het **Poppenspe(ell)informatie-centrum** rondneuzen. Daar moet je wel een afspraak voor maken. Op **www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl** zijn duizenden boeken te vinden over het poppentheater. Zelfs een kookboek met heerlijke recepten van het eiland Procida (spreek uit: **prootsjieda**). Dat ligt in de buurt van de 'laarshak' van Italië. Kijk maar in een atlas.

Op de omslag van het boek is de wonderbaarlijke geboorte van **Pulcinella** (spreek uit: **poeltsjenella**) afgebeeld. Hij kruipt uit een ●. Zijn kleren hebben niet de gele dooierkleur van een kippenkuiken, maar zijn spierwit. Hongerig als Pulcinella is, heeft hij direct al zin in spaghetti.

Omelet

Een gekookt ● kun je beschilderen. Als je het lang wilt bewaren moet je het eerst uitblazen. Tot de verzameling van het museum behoren heel fraai versierde ●eren. Op vele daarvan staat een afbeelding van Pulcinella. Uiteraard horen er ook gebreide ●erwarmers bij. Ze stellen grappige **poppenkastfiguren** voor.

Heb je trek? Gebruik de inhoud van een uitgeblazen ● of breek er een aantal in een kom. Met een beetje water of melk klopt je het ●geel en het ●wit tot een smeugig papje. Beetje boter in de koekenpan, bakken, snufje zout erbij en smikkelen maar van je omelet. Sommige lekkerbekken doen er een klodder jam op. Als je ●erstruif in een warme pan klutst, dan krijg je roer●.

Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel.: +31(0)578 - 63 13 29 Fax: +31(0)578 - 56 06 21
www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl info@poppenspelmuseum.nl

Paas

't **PAK** dat de **zwartgemaskerde Pulcinella** draagt, is helemaal niet fleurig en vrolijk.

Wit is zijn wijde hemd, dat bij de hals geplooid is en op z'n rug een bochel bedekt. Wit is ook de grote slobberbroek die hij draagt op het marionetten- en mensentoneel. Ook wit is de muts met de ronde top, die naar voren valt.

Wel kleurrijk is het kostuum van Jan Klaassen en de Duitse Kasperl. Kijk maar op het boekenplaatje hiernaast. Samen met de paashaas gaat Kasperl(e) op pad om gekleurde ●eren te verstoppen.

Zoek in het poppentheater-abc op onze websites naar een figuur die net zoals Pulcinella in het wit gekleed is.

Wat is zijn naam?
* **Pierke**, stangpop uit Gent;
* **Petroesjka**, de Russische Jan Klaassen.

Advocaat ...

is een ●geel drankje. Het wordt gemaakt van ●eren, suiker, brandewijn en geraspte nootmuskaat. Liefhebbers doen er een toefje slagroom op. **Katrijntje** geniet daarvan als zij met Jan een borreltje gaat drinken. Altijd is ze met hem aan het kibbelen.

Jan Klaassen krijgt het ook vaak aan de **stok** met anderen. Hij raakt in gevecht met de **krokodil** en spot met de **Dood van Pierlala**. Als de huur niet betaald wordt, krijgt hij ruzie met de **huisbaas**. Als 'beloning' voor zijn gedrag stopt de **diender** hem in de gevangenis. Zal er dan ook een **advocaat** aan te pas moeten komen?

Zoek in het poppentheater-abc naar de naam van een gerechtsdienaar die het loodje legt als Jan of Pulcinella door hem gestraft wordt. Het antwoord kun je ook vinden op **www.geheugenvan-nederland.nl/poppenspel2**.

Het juiste antwoord is:
* **Beëlzebub**, de duivel;
* **de beul**.

Kuikentje

Pulcinella heeft een grote, gebogen neus. Deze lijkt een beetje op een vogelbek. Pulcinella hééft ook iets vogelachtigs. Zijn naam is het verkleinwoord van 'pulcino'. Dat betekent 'kuikentje'. In de poppenkast geeft de speler Pulcinella een piepstem met behulp van een **pivetta** (keelfluitje). Pulcinella is een **clown**. Hij loopt een beetje gek en haanachtig. Op de ●erwarmer zie je hem een carnavaleske rammelaar bespelen: een **triccaballacco**.

Doe PAK-oplossingen

* De juiste antwoorden: Pierke en de beul.